

DENGEE DENETLEME AĞI BÜLTENİ

YSK'YA İTİRAZLAR SONA ERDİ

YENİ ANAYASA MESAİSİ BAŞLADI

İYİ PARTİ'DE LİDER DEĞİŞİMİ

ÇORLU TREN KAZASINDA KARAR AÇIKLANDI

EDİTÖRDEN...

Nisan ayı bülteninden merhaba

Türkiye yerel seçimleri geride bırakırken seçimlerin ardından itiraz süreçleri de sona erdi; Van'da mazbata DEM Partili Abdullah Zeydan'a iade edildi, CHP'nin Hatay'da, İYİ Parti'nin Ordu'da, AK Parti'nin ise Ardahan'da "seçim yenilensin" itirazları reddedildi.

Yerel seçimlerin ardından gözler yeni Anayasa'ya çevrildi; yeni Anayasa çalışmaları için ilk adımı atan TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, siyasi partileri ziyaret etti.

Yerel seçimlerden beklediği sonucu alamayan İYİ Parti'de ise lider değişimi yaşandı; Meral Akşener'in aday olmadığı kurultayda partinin yeni Genel Başkanı İzmir Milletvekili ve Grup Başkanı Müsavat Dervişoğlu oldu.

25 kişinin hayatını kaybettiği Çorlu tren kazasıyla ilgili davada karar açıklandı; 6 yıl sonra kamu görevlilerine hapis cezası verildi.

Geride bıraktığımız ay boyunca, denge ve denetleme merceğiyle gündemdeki önemli gelişmeleri derlediğimiz aylık bültenlerimizin Nisan sayısında pek çok başlığa ve önemli açıklamalara yer verdik.

Siz de merceğinize takılan, gündeme etki eden gelişmeleri bizlerle paylaşıp bültenlerimize katkı sağlayabilirsiniz.

Mayıs bülteninde görüşmek üzere...

YSK'YA İTİRAZLAR SONA ERDİ

31 Mart yerel seçimlerinin ardından, itiraz süreçleri de sona erdi. Yüksek Seçim Kurulu (YSK) Başkanı Ahmet Yener, AK Parti ve DEM Parti'nin 2'ser, CHP ve MHP'nin ise birer itirazının kabul edildiğini duyurdu.

Buna göre Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesi, Şanlıurfa'nın Hilvan ilçesi, Edirne'de bir belde ve Sivas'taki bir seçim bölgesinde seçimler yeniden yapılacak; yeniden seçimler, takvim çerçevesinde 2 Haziran'da gerçekleşecek.

Tartışmalı illerden Van'da mazbata, seçimleri kazanan DEM Partili Abdullah Zeydan'a verildi. Mazbatanın AK Parti adayı Abdulahat Arvas'a verilmesinin ardından DEM Parti, Van İl Seçim Kurulu'nun kararının iptal edilmesi için YSK'ya başvurmuş, DEM Parti'nin itirazını kabul eden YSK da mazbatanın Zeydan'a verilmesini hükmetmişti.

YSK Hatay'da ise CHP'nin "seçim yenilensin" talebini reddetti; CHP Seçim ve Hukuk İşlerinden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Gül Çiftçi, Hatay'da verilen mazbatanın kendileri için meşru olmadığı açıklamasını yaptı.

YSK, İYİ Parti'nin Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı için seçimin iptal edilerek yenilenmesi talebini de reddetti.

Kurul ayrıca AK Parti'nin Ardahan'da seçimin iptal edilerek yenilenmesi için yaptığı olağanüstü itirazla ilgili de ret kararı verdi.

Biz ne diyoruz?

Seçimlerde demokratik standartların yerine getirilmesinde önemli sorumlulukları bulunan seçim otoritelerinin bağımsızlığı ve tarafsızlığı, adil ve özgür seçimler için yaşamsal. Demokratik seçimler için oldukça önemli olan bu kurumların üstlendikleri sorumlulukları demokratik standartlarda yerine getirmeleri ancak bağımsız ve tarafsız olmalarıyla mümkün.

Ancak bu şekilde seçim kurumları seçimde rekabet eden her siyasi parti ve adaya eşit durarak seçimlerin demokratik standartlarda gerçekleşmesini sağlayabilir. Bağımsızlık ve tarafsızlığa ek olarak bu kurumların şeffaf, liyakatli ve hesap verebilir olması da etkinlik seviyelerini arttırarak seçimlerin meşruiyetine katkı sağlamaları bakımından ayrıca önem taşımaktadır.

YENİ ANAYASA MESAİSİ BAŞLADI

Yerel seçimlerin ardından, gözler yeni Anayasa'da. TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, yeni Anayasa için siyasi parti ziyaretlerine başladı.

Meclis Başkanı Kurtulmuş ilk olarak CHP grubunu ziyaret ederek Genel Başkan Özgür Özel ile görüştü. DEM Parti, Saadet Partisi ve İYİ Parti'yi de ziyaret eden Kurtulmuş, görüşmelerde içerik değil öncelikle usul konuştuklarını ifade ederek, "Mayıs sonuna dek usule ilişkin fikirleri almak isteriz. Önümüzdeki Ekim ayı gibi bu işin muhtevasına ilişkin tartışmalara başlanabileceğini görüyorum" dedi.

AK Parti grubunun da "yeni ve sivil" bir anayasa için çalışmalarına başlaması; Grup Başkanı Abdullah Güler'in siyasi parti gruplarını ziyaret etmesi bekleniyor. Güler yaptığı açıklamada, "toplumun tüm kesimlerinin, üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının, iş dünyasının fikirlerinin alınması için bir merkezin oluşturulabileceğini" ifade etmişti.

“ Biz ne diyoruz?”

Türkiye demokratik anayasa yapım süreci yönünden çok da parlak bir geçmişe sahip değil. 12 Eylül askeri darbesinden sonra hazırlanan 1982 Anayasası da her ne kadar birçok defa önemli değişiklikler geçirse de bu değişiklikler, Türkiye’de demokratik denge ve denetleme sisteminin tesisi yönünden yeterli olmadı.

16 Nisan 2017 referandumuyla ise anayasada yapılan önemli değişikliklerle, bozuk bir yapıya sahip parlamenter sistemden, kuvvetler ayrılığını neredeyse tamamen ortadan kaldıran ve yürütmenin orantısız şekilde kuvvetlendirildiği bir ‘hiper-başkanlık’ sistemine geçildi.

Bu noktada, yeni anayasa tartışmalarına ilişkin bir kaç önemli konuyu hatırlatmakta fayda var. İlk olarak her ‘sivil’ anayasa toplumun tüm kesimini kapsayacak yöntemlerle hazırlanan bir anayasaya işaret eder ve ‘sivil’ ve katılımcı bir anayasa toplumdaki farklı kesimlerin, sivil toplum kuruluşlarının sürece aktif katılımlarıyla mümkün kılınır.

Siyasi partilerin kendi aralarında; kapalı kapılar ardında hazırladığı anayasalar katılımcılık ilkesini yerine getiremezler. Aynı zamanda katılımcı mekanizmaların işletilmediği metinlerin son halinin halka onaylatılması da anayasa yapım sürecini katılımcı ve demokratik kılmaz. Özellikle siyasi ve toplumsal kutuplaşmanın yoğun olduğu ülkelerde anayasa yapım süreçleri birer ‘sıfır toplamı’ oyun haline gelerek süreç sonlanabilmektedir. Bununla birlikte yeni bir “sivil” anayasa sürecini başlatan iktidarın demokratik prensiplere ilişkin geçmişteki tavırları ve mevcut anayasaya uyum yönünden karnesi de demokratik anayasa yapım süreci yönünden dikkate alınması gereken bir başka önemli unsur.

Türkiye’de denge ve denetleme sisteminde yaşanan bozulmanın etkileri ise afetlerde, yaşanan ekonomik krizde, eğitimde, en temel hak ve özgürlüklerimizde olmak üzere etkili politikaların ortaya konulamamasında somutlaşmaktadır.

Bu nedenle Türkiye’de katılımcı süreçlerin tam anlamıyla eksiksiz yürütüldüğü demokratik bir anayasa ihtiyacı ortadadır ve sivil toplumun bu yöndeki birikimi gözardı edilmemelidir. Denge ve Denetleme Ağı olarak biz de mevcut anayasanın sorunları ve demokratik denge ve denetleme sistemine ilişkin pek çok çalışmaya imza attık. Anayasaya ilişkin önümüzdeki süreci de yakından takip ederek önerilerimizi karar vericiler ve kamuoyuyla paylaşmaya devam edeceğiz.

İYİ PARTİ’DE AKŞENER DÖNEMİ SONA ERDİ

Yerel seçimlerden beklediği sonucu alamayan İYİ Parti’de Meral Akşener dönemi sona erdi. İYİ Parti’nin 5. Olağanüstü Kurultayında genel başkanlığa aday olmayan Akşener, “Benden bir ev, bir yuva istediniz. Ben de İYİ Parti’yi sizlere yuva yaptım. Bugünden sonra artık bu evi siz koruyacaksınız” dedi.

İYİ Parti kurultayında Genel Başkanlığa ise İzmir Milletvekili ve Grup Başkanı Müsavat Dervişoğlu seçildi. Akşener ve yakın ekibinin desteklediği belirtilen Dervişoğlu, 611 delegenin oyuyla seçilirken rakibi Koray Aydın ise 548 oya kaldı.

ÇORLU TREN KAZASINDA KARAR AÇIKLANDI

Tekirdağ’ın Çorlu ilçesinde 2018’de meydana gelen ve 7’si çocuk 25 kişinin hayatını kaybettiği, 328 kişinin de yaralandığı tren kazasıyla ilgili davada karar açıklandı.

6 yılın ardından, 4 kamu görevlisi taksirle ölüme sebebiyet vermek suçundan tutuklandı. Mahkeme toplam 9 sanığa 8 yıl 4 ay ile 17 yıl 6 ay arasında hapis cezaları verdi.

Dönemin TCDD 1. Bölge Demiryolu Bölge Bakım Müdürü Mümin Karasu 17 yıl 6 ay, TCDD 1. Bölge Müdürlüğü’nde görev yapan Demiryolu Bakım Müdürü Turgut Kurt 16 yıl 3 ay, Yol Bakım ve Onarım Şefi Özkan Polat 13 yıl 9 ay ve TCDD Bölge Müdürü Nihat Aslan 15 yıl hapis cezasına çarptırıldı.

DEM Parti ise iş cinayetleri konusunda farkındalık oluşturulması ve iş cinayetlerinde hayatını kaybedenlerin anılması amacıyla, TBMM Başkanlığı’na “Yaşamını Yitirenler İçin Anma ve Yas Günü İlan Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi” verdi.

Biz ne diyoruz?

Türkiye’de pek çok kazada ve afetlere dönüşen doğa olaylarında ihmal kaynaklı can kayıpları yaşanıyor. Bu can kayıplarının önüne geçmek ise gerekli düzenlemelerin ve denetimlerin yapılmasıyla ve denge ve denetleme sisteminin temel unsuru olan yönetim erkinin sorumluluğu ve hesap verebilirliğiyle mümkün.

Bununla beraber ilgili kurumlarda çalışanların yetkinlik seviyeleri de bu kurumların etkinlikleri ve önleyici tedbirleri tam anlamıyla uygulamaya koyabilmelerinin bir ön koşulu niteliğinde yani etkin denetim ve tedbirden ayrı düşünülemez bir diğer prensip kurumlarda çalışanların liyakat seviyesi.

İhmallerin gerçekleştiği durumlarda bu ihmali gerçekleştiren kurum ve kuruluşların etkin bir yaptırım sürecinden geçeceklerinin bilincinde olmaları da ihmal kaynaklı can kayıplarını önleme bağlamında önemli bir diğer faktör. Kısacası etkin işleyen bağımsız ve tarafsız yargı erki de caydırıcı cezaların uygulanabilirliği açısından büyük önem taşıyor.

Dedi ki;

TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş:

"Bu Meclis anayasa yapma yetkisine de gücüne de sahiptir. Yeni anayasayla ilgili toplumsal mutabakat arıyoruz."

CHP Genel Başkanı Özgür Özel:

"Anayasaya uyacaksak değiştirelim. Geçen sefer de iyisi yapıldı ama yapılan anayasaya uyulmadı. Anayasaya uymayacaksak yeni anayasaya yapsak ne olur yapmasak ne olur?"

DEM Parti Eř Genel Başkanı Tülay Hatimoğulları:

"Mevcut olan baskı sürecinin ortadan kalkması anayasanın hükümlerinin ve AİHM kararlarının hükümlerinin uygulanması bizler için çok önemli."

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan:

(DEM Partili belediyeler) "Türkiye'de hepimizi temsil eden değerler vardır. Bunları dışlamak, bunlara saygısızlık etmek, birlik ve bütünlüğümüze kastetmek anlamına gelir ve tabii ki hukuk devletinde bunun da bir karşılığı vardır."

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç:

"Terörü destekleyen açıklamalarda bulunursanız o zaman demokratik hukuk devleti buna müsaade etmez yetkili makamlar devreye girer. Kapatılan partiler oldu aynı şekilde, aynı yolu izlerse DEM Parti aynı muamele ile karşılaşır diyoruz."

Dedi ki;

İYİ Parti Genel Başkanı Müsavat Dervişoğlu:

"Parlenter demokratik sisteme geçme amacına matuf herhangi bir düzenlemeyi önümüze getirirlerse tartışılır buluruz. Tek adamlığı kökleştirecek bir revizyon arayışına ise izin vermeyiz."

MHP Genel Başkan Yardımcısı Feti Yıldız:

"Sivil, demokrat anayasa yapılması için halkımıza borcumuz var. Hazırladığımız anayasa 400 milletvekilinin oyu ile Meclis'ten geçse bile yine halk oyuna sunulmalı. Son sözü halkımız söylemeli."

YRP Genel Başkanı Fatih Erbakan:

"Noter makamı olmayız, yanlışla yanlış demeye devam edeceğiz."

Mısra Öz:

"Toplumsal cinayetler politiktir. Bugün 4 sanığın tutuklandığına şahit olduk, yüreğimize su serpildi ama bu dava burada bitmez. Yöneticiler yargılanmadığı sürece Çorlu tren katliamı davası kapanmayacaktır."